

16

MISSA INTE: • VIKINGAKLÄDSELN • VIKINGAVÄPNEN • LEDBERGS KULLE •

Ledbergstenen

Linköping

Runstenen vid Ledbergs kyrka har några av de tydligaste porträtten av vikingar som finns.

Här finns allt: svärdet, spjutet, skölden, hjälmen, skägget – och kjolen.

Den 2,4 meter höga Ledbergsstenen är daterad till cirka år 1000 och står på kyrkogården i Ledberg i Östergötland.

På båda sidorna av stenen finns det dubbla vikingabilder. På framsidan av stenen är båda männen beväpnade och redo till strid – men på baksidan blir den ene mannen anfallen av ett djur och den andre är redan död.

Troligen visar alla fyra bilderna samma viking i olika skeden i livet. Mannen på stenen är i så fall den Torgöt som nämns i stenens runor.

Runorna tolkas av dagens runforskare som "Bisse satte denna sten efter Torgöt, sin fader; de båda (Bisse) och Gunna (satte stenen). Tisel, mistel, kistel". De tre sista orden ska vara en trollformel för att beskydda stenen.

Enligt en modern teori så visar bild-

Den stora gravhögen Ledbergs kulle.

erna världens undergång, Ragnarök. Man ser alltså hur Fenrisulven avväpnar och dödar guden Oden.

En mer spännande förklaring gav runforskaren Erik Brate i början av 1900-talet.

Han menade att runorna i slutet av inskriften skulle tolkas som "han föll bland trönderna". Han menade att Torgöt var en av många svenska vikingar som dödades i slaget vid Stiklestad i Norge år 1030. Bilderna skulle i så fall visa Torgöt under olika skeden i slaget: hur han försvarar sig med skölden och sen blir "vargföda" på slagfältet.

Bara ca 500 meter öster om runstenen finns den stora gravhögen Ledbergs kulle. Den är 40 meter i diameter och 6 meter hög. Högen är troligen mycket äldre än runstenen.

SNABB FAKTA

Ta sig hit: Ledbergs kyrka ligger 8 km nordväst om Linköping. Sväng av E4 vid avfart 111 och kör 2 km på väg 34 mot Motala. Vid korsning efter ca 3 km, sväng (västerut). Runsten nr: Ög 181. Storlek: 2,4 meter hög, 80 cm bred.

